Mimovládky vyzývajú poslancov: Nehlasujte za zákon, ktorý vezme ochranu oznamovateľom korupcie v štátnej správe

Tlačová správa *Bratislava, 25. novembra 2025*

Oznamovatelia korupcie a Biele vrany vytvorili reťaz pred parlamentom. Žiadajú neprijať Eštokov zákon.

Mimovládne organizácie vyzývajú poslancov neprijať vládny zákon, ktorý mení systém ochrany oznamovateľov korupcie. Upozornili na zásadnú chybu v zákone, ktorá spôsobí, že oznamovatelia korupcie v štátnej správe môžu ostať úplne bez ochrany. Na protest proti návrhu včera spolu s oznamovateľmi a laureátmi Bielych vrán vytvorili pred parlamentom živú reťaz.

Varujú, že ak zákon prejde, o ochranu príde veľká časť whistleblowerov. Medzi takých patrí aj Ľubomír Luhový, ktorý upozornil na predražené mýto a pôsobí na Úrade pre verejné obstarávanie *„Ak by som v čase môjho rozhodovania o tom, či požiadam o ochranu oznamovateľa, vedel, že príde takáto zmena, možno by som ani nepodal trestné oznámenie a polícia by v súčasnosti nevyšetrovala viaceré skutky, na ktoré som poukázal,”* uviedol Luhový.

Oznamovanie korupcie v štátnej správe ostane bez ochrany

Vláda navrhuje zrušiť súčasný Úrad na ochranu oznamovateľov a nahradiť ho novým. Zbaví sa tak aj vedenia úradu, nového predsedu bude voliť parlament na návrh kabinetu. Návrh zákona zavádza aj novinku s nedomyslenými dôsledkami. O ochranu pred prepustením bude môcť požiadať len osoba, ktorá podá kvalifikované trestné oznámenie v súvislosti so zamestnávateľom ako právnickou osobou. *„To znamená, že oznamovanie korupcie v celej štátnej správe bude prakticky takmer bez ochrany,”* varuje Zuzana Petková z Nadácie Zastavme korupciu.

Ak by chcel zamestnanec v štátnej správe nahlásiť korupciu a dostať ochranu, musel by podať trestné oznámenie týkajúce sa práve svojho zamestnávateľa - ministerstvá, úrad vlády, štátne a verejné inštitúcie. Oznámenie týkajúce sa diania v akejkoľvek inej štátnej inštitúcii ostane bez ochrany.. “*Zákon sa stane bezzubý a nefunkčný,”* dodala Petková. *“Napríklad ak zamestnanec ministerstva podá trestné oznámenie pre korupciu v štátnej nemocnici, zákon ho neochráni,”* dodáva Petková.

V rozpore s Európskym právom

“Navrhovaná zmena zákona, ktorá prakticky znemožní získať ochranu pre väčšinu zamestnancov verejných inštitúcií, je aj v rozpore s Európskou smernicou a môže byť opäť dôvodom pre sankcie zo strany Európskej únie,” uvádza Katarína Batková z VIA

IURIS. Navyše je opätovne zneužívané skrátené legislatívne konanie bez splnenia zákonných predpokladov a takáto závažná zmena je prijímaná bez diskusie, na rýchlo a tomu zodpovedá aj jej nízka kvalita.

Vládne argumenty neobstoja

Mimovládne organizácie upozorňujú aj na to, že argumenty vlády pre expresné rušenie a pretváranie úradu neobstoja. Agendu odškodňovania obetí trestných činov, ktorú zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti, bolo možné pridať úradu aj bez jeho rúcania. Údajnú nerovnováhu práv zamestnancov a zamestnávateľov pri udeľovaní ochrany vláda taktiež rieši nekoncepčne a naštrbuje dôveru v celý systém ochrany oznamovateľov.

„Je ťažké nevnímať tieto argumenty ako účelovú snahu o vyrovnanie sa s nepohodlnou inštitúciou, ktorá je po zrušení špeciálnej prokuratúry, NAKA a zmene trestných kódexov ďalšou skladačkou do oslabovania protikorupčných nástrojov štátu,“ upozorňuje riaditeľ Transparency International Slovensko Michal Piško.

Výzvu slovenských mimovládok podporili aj zahraničné organizácie The Whistleblowing International Network (WIN) a European Whistleblowing Institute. “*Tento zásah do inštitucionálneho usporiadania, zavedený bez konzultácií, bez medzirezortného konania a v zrýchlenom legislatívnom procese, ktorý nie je podľa slovenského práva odôvodnený, vyvoláva vážne obavy z neoprávneného politického zasahovania a ovládnutia nezávislej inštitúcie. Zároveň môže ohroziť významné finančné prostriedky EÚ viazané na protikorupčné reformy v rámci Plánu obnovy a odolnosti,”* uviedla výkonná riaditeľka WIN Anna Myers.

Kontakty pre médiá:
Zuzana Petková, Nadácia Zastavme korupciu 0910 697 456
Katarína Batková, VIA IURIS 0907457710
Michal Piško, Transparency International Slovensko, 0905613779
Anna Myers, WIN, Anna.Myers@whistleblowingnetwork.org